

ЗЕМЛЕРОБСТВО, МЕЛІОРАЦІЯ ТА МЕХАНІЗАЦІЯ

Національний науковий центр «Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О. Н. Соколовського»	ДУ «Миколаївська державна сільськогосподарська дослідна станція Інституту кліматично орієнтованого сільського господарства НААН»
Поліська дослідна станція Національного наукового центру «Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О. Н. Соколовського»	Одеська державна сільськогосподарська дослідна станція Інституту кліматично орієнтованого сільського господарства НААН
Національний науковий центр «Інститут землеробства Національної академії аграрних наук України»	Інститут механіки та автоматики агропромислового виробництва НААН
Черкаська державна сільськогосподарська дослідна станція Національного наукового центру «Інститут землеробства Національної академії аграрних наук України»	Інженерно-технологічний інститут «Біотехніка» НААН
Панфільська дослідна станція Національного наукового центру «Інститут землеробства Національної академії аграрних наук України»	Інститут сільського господарства Карпатського регіону НААН
Дослідна станція тютюництва Національного наукового центру «Інститут землеробства Національної академії аграрних наук України»	Буковинська державна сільськогосподарська дослідна станція Інституту сільського господарства Карпатського регіону НААН
Інститут агроєкології і природокористування НААН	Волинська державна сільськогосподарська дослідна станція Інституту сільського господарства Карпатського регіону НААН
Дослідна станція лікарських рослин Інституту агроєкології і природокористування НААН	Прикарпатська державна сільськогосподарська дослідна станція Інституту сільського господарства Карпатського регіону НААН
Інститут водних проблем і меліорації НААН	Тернопільська державна сільськогосподарська дослідна станція Інституту сільського господарства Карпатського регіону НААН
Інститут кліматично орієнтованого сільського господарства НААН	Інститут сільського господарства Полісся НААН
	Інститут сільськогосподарської мікробіології та агропромислового виробництва НААН

КАТАЛОГ

Національний науковий центр
«Інститут землеробства Національної
академії аграрних наук України»

ОРГАНІЗАЦІЯ ТЕРИТОРІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ НА ЕКОЛОГО- ЛАНДШАФТНІЙ ОСНОВІ

Коротка характеристика

Науково обґрунтовано базові положення щодо організації території сільськогосподарських підприємств з метою створення просторових умов для еколого-економічної оптимізації землекористування, раціонального використання й охорони земель сільськогосподарського призначення, що включають:

- протиерозійне облаштування території сільськогосподарських ландшафтів виробничих аграрних формувань на принципах еколого-ландшафтного землеустрою;
- екологічно оптимізовану структуру та співвідношення сільськогосподарських угідь в агроландшафтах способом переведення деградованих земель у природні кормові угіддя та під заліснення;
- впровадження адаптивних протиерозійних агротехнологій вирощування сільськогосподарських культур способом застосування мінімальних ґрунтоводоохоронних систем обробітку (*no-till*, *strip-till* технологій);
- дотримання вимог до екологічних та ресурсно-економічних обмежень у використанні еродованих сільськогосподарських земель.

Очікуваний результат

Впровадження комплексу ґрунтоводоохоронних заходів за еколого-ландшафтною організації території забезпечить: оптимізацію гідрологічного режиму ґрунтів сільськогосподарських ландшафтів, при цьому у 1,5–2 рази зменшиться стік поверхневих вод; зменшення змиву ґрунту в агроландшафтних системах до екологічно допустимих нормативів (для чорноземів типових 1,5–2,0 т/га за рік); підвищення

продуктивності землеробства (при впровадженні проєктів оптимізації структури сільськогосподарських угідь показники врожайності сільськогосподарських культур збільшаться на 35–50%); мінімізацію втрат з продуктами ерозії біогенних елементів у схилових агроландшафтах.

Публікації, охоронні документи

Камінський В. Ф., Шевченко І. П., Коломієць Л. П. Науково-методичне забезпечення охорони земель сільськогосподарського призначення як передумова сталого розвитку агропромислового комплексу України. *Вісник аграрної науки*. 2018. № 1. С. 5–10.
Камінський В. Ф., Коломієць Л. П., Шевченко І. П. Науково-методичні аспекти використання еродованих земель в агроландшафтах зони Лісостепу. *Вісник аграрної науки*. 2018. № 11. С. 13–19.
Коломієць Л. П., Шевченко І. П., Терещенко О. М. Агроекологічна ефективність ґрунтозахисних технологій у системі контурномеліоративної організації землекористування. *Вісник аграрної науки*. 2019. № 12. С. 5–12.

Напрямок, сфера, об'єкт застосування

Агроформування різних форм власності.

Авторський колектив

Камінський В. Ф., Янєс Л. А., Коломієць Л. П., Шевченко І. П., Повидало В. М., Штакал В. М., Шквир М. І.

Розробник

Національний науковий центр
«Інститут землеробства Національної
академії аграрних наук України»,
тел. +38 (098) 162-24-21,
e-mail: erosia-stop@ukr.net

Національний науковий центр «Інститут землеробства Національної академії аграрних наук України»

ЗАХОДИ ВІДНОВЛЕННЯ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ, ПОРУШЕНИХ ВНАСЛІДОК ВОЄННИХ ДІЙ

Коротка характеристика

Проектними рішеннями науково обґрунтовано:

- теоретичні засади високопродуктивного використання земель сільськогосподарського призначення, порушених унаслідок проведення воєнних дій;
- агроекологічне оцінювання стану ґрунтового покриву земель сільськогосподарського призначення, порушених унаслідок проведення воєнних дій;
- комплекс практичних заходів формування технічних, агротехнологічних та біологічних відновлювальних заходів на землях сільськогосподарського призначення на територіях, порушених унаслідок воєнних дій.

Очікуваний результат

Екологічний ефект зумовлений формуванням умов для збереження екологічної рівноваги в сільськогосподарських ландшафтах розширеним відтворенням та підвищення продуктивності ґрунтів, порушених унаслідок бойових дій, відновлення екосистем та зменшення негативного впливу на довкілля.

Економічний ефект

Основні техніко-економічні показники: екологічно безпечне використання ґрунтів; відновлення продуктивного потенціалу ґрунтів, пошкоджених в результаті ведення бойових дій; підвищення продуктивності сільськогосподарських угідь зав-

дяки росту врожайності різних сільськогосподарських культур на 10–15%.

Публікації, охоронні документи

Коломієць Л. П., Шевченко І. П., Повидало В. М. та ін. Заходи з відновлення земель сільськогосподарського призначення порушених унаслідок воєнних дій. *Вісник аграрної науки*. 2023. № 10 (847). С. 55–61. <https://doi.org/10.31073/agrovisnyk202310-08>

Камінський В. Ф., Ткаченко М. А., Дорош Й. М. та ін. Методичні рекомендації щодо відновлення земель сільськогосподарського призначення порушених унаслідок воєнних дій. Київ: ННЦ «ІАЕ», 2023. 84 с.

Напрямок, сфера, об'єкт застосування

Обласні військово-цивільні адміністрації зони бойових дій, ОТГ зони бойових дій, агроформування різних форм власності.

Авторський колектив

Коломієць Л. П. – к. с.-г. н.,
Шевченко І. П. – к. с.-г. н.,
Повидало В. М. – к. с.-г. н.,
Штакал В. М. – к. с.-г. н.,
Шквир М. І. Шквир І. М., Терещенко О. М.

Розробник

Національний науковий центр «Інститут землеробства Національної академії аграрних наук України», тел. +38 (098) 162-24-21, e-mail: erosia-stop@ukr.net

Національний науковий центр
«Інститут землеробства Національної
академії аграрних наук України»

ПРОЄКТНІ РІШЕННЯ ЩОДО ОПТИМІЗАЦІЇ СТРУКТУРИ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАНЬ НА ОСНОВІ АДАПТИВНОГО ЗЕМЛЕВПОРЯДКУВАННЯ

Коротка характеристика

Науково обґрунтовано пропозиції щодо еколого-економічної регламентації використання земельно-ресурсного потенціалу як основної ланки територіального управління сільськогосподарським землекористуванням. Розроблено науково методичні підходи щодо формування оптимізаційної моделі сільськогосподарського землекористування, яка ґрунтується на основі застосування принципів агроландшафтного землевпорядкування. Обґрунтовано проєктні рішення щодо формування еколого-економічної моделі організації території екологічно однорідних типів землекористувань на засадах адаптивного землевпорядкування.

Очікуваний результат

Формування екологічно безпечного типу сільськогосподарського землекористування повинно мати необхідну економічну та екологічну основу і відповідне наукове обґрунтування проєктної документації здійснюване через надання необхідних консультаційних послуг, що дасть змогу обґрунтувати у проєктних рішеннях види, напрями та інтенсивність використання земель; удосконалити наукові та прикладні аспекти формування системи раціонального використання і охорони земельних ресурсів з метою подальшого можливого прогнозування просторової організації та розвитку відповідної територіально-землегосподарської екосистеми.

Економічний ефект

Основні техніко-економічні показники: раціональне використання природно-ресурсного потенціалу земельних угідь;

адаптивно-ландшафтне розміщення агроценозів (підвищення продуктивності землеробства на 25–30 %, скорочення потреби в матеріальних, фінансових ресурсах та в енергоносіях на 20–25 %).

Публікації, охоронні документи

Kolomiets L. P., Shevchenko I. P., Ryshko I. V. Management of land resources of rural areas in the context of the paradigm of sustainable development of Ukraine. *Землеробство та рослинництво: теорія і практика: наук.-теорет. журн.* 2023. Вип. 2 (8). С. 5–15. <https://doi.org/10.54651/agri.2023.02.01>
Коломієць Л. П., Шевченко І. П., Повидало В. М. та ін. Науково-практичні рекомендації щодо проєктування та впровадження адаптивної системи землеробства для сільськогосподарських підприємств та фермерських господарств лісостепової зони України. Київ: ННЦ «ІАЕ», 2023. 38 с.

Напрямок, сфера, об'єкт застосування

Об'єднані територіальні громади, агроформування різних форм власності.

Авторський колектив

Коломієць Л. П. – к. с.-г. н.,
Шевченко І. П. – к. с.-г. н.,
Повидало В. М. – к. с.-г. н.,
Штакал В. М. – к. с.-г. н., Шквир М. І.,
Шквир І. М., Терещенко О. М.

Розробник

Національний науковий центр
«Інститут землеробства Національної
академії аграрних наук України»,
тел. +38 (098) 162-24-21,
e-mail: erosia-stop@ukr.net

Національний науковий центр «Інститут землеробства Національної академії аграрних наук України»

КОРОТКОРОТАЦІЙНІ (4-ПІЛЬНІ) СІВОЗМІНИ ЗІ 100%-М НАСИЧЕННЯМ ЗЕРНОВИМИ КУЛЬТУРАМИ ДЛЯ ГОСПОДАРСТВ РІЗНОЇ ФОРМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Коротка характеристика

Короткоротаційні сівозміни зі 100%-м насиченням зерновими культурами, що ґрунтуються на правильному підборі культур сівозміни. Така сівозміна сприятиме не лише збереженню, а й підвищенню основних показників родючості ґрунту та високої продуктивності сільськогосподарських культур.

Очікуваний результат

Розроблені сівозміни забезпечують врожайність пшениці озимої на рівні 6–7 т/га, зерна кукурудзи – 10–12, гороху – 4–5 т/га. Забезпечать формування позитивного балансу гумусу від 0,18 до 0,52 т/га на рік.

Економічний ефект

Підвищення продуктивності 1 га ріллі на 20–25%, рівня рентабельності – на 30%.

Публікації, охоронні документи

Демиденко О. В., Бойко П. І. та ін. Сівозміни та родючість чорнозему Лівобережного Лісостепу: монографія; за ред. О. В. Демиденка. Сміла, 2019. 483 с.
Petro Boyko, Dmitry Litvinov, Olexander Demidenko et al. Prediction humes level of black soil of forest-steppe Ukraine dependig on the application of crop rotation fertilization and tillage. *International Journal of*

Ecosystems and Ecology Science (IJEES). 2019. V. 9/1. P. 155–162.

Мартинюк І. В., Бойко П. І., Цимбал Я. С. та ін. Методичні рекомендації щодо оптимального набору, співвідношення та розміщення сільськогосподарських культур у різноротаційних сівозмінах Лісостепу України. Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2020. 28 с.

Свідчення про реєстрацію авторського права на твір № 102917. Літературний письмовий твір наукового характеру «Методичні рекомендації щодо оптимального набору, співвідношення та розміщення сільськогосподарських культур у різноротаційних сівозмінах Лісостепу України».

Напрямок, сфера, об'єкт застосування
Агроформування різних форм власності.

Авторський колектив

Цимбал Я. С., Бойко П. І., Мартинюк І. В.

Розробник

Національний науковий центр «Інститут землеробства Національної академії аграрних наук України», тел. +38 (098) 162-24-21, e-mail: iznaan@ukr.net

Національний науковий центр
«Інститут землеробства Національної
академії аграрних наук України»

ВИСОКОПРОДУКТИВНІ РІЗНОРОТАЦІЙНІ СІВОЗМІНИ ЗА НАУКОВО ОБГРУНТОВА- НОГО НАБОРУ, СПІВВІДНО- ШЕННЯ ТА РОЗМІЩЕННЯ КУЛЬТУР ДЛЯ ГОСПОДАРСТВ РІЗНОЇ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ

Коротка характеристика

Різноротаційні сівозміни (4–8-пільні) з різним набором, співвідношенням і розміщенням культур. Розміщення польових культур у таких сівозмінах сприятиме не лише збереженню, а й підвищенню основних показників родючості ґрунту, ефективному використанню ріллі. Зокрема, оптимізації водного режиму у різноротаційних сівозмінах залежно від біологічних особливостей сільськогосподарських культур, системи удобрення, розміщення кожної культури в сівозміні після кращого попередника та оптимального рівня насичення.

Очікуваний результат

Розроблені інтенсивні сівозміни забезпечують врожайність зернових культур (пшениця озима та яра, жито озиме, тритикале, ячмінь, овес) на рівні 6–8 т/га, зерна кукурудзи – 10–14 т/га, сої, гороху, ріпаку озимого, соняшнику – 5–6 т/га, буряків цукрових – 60–70 т/га.

Економічний ефект

Забезпечують вихід рослинницької продукції на рівні 25–35 тис. грн на 1 га сівозмінної площі, чистий прибуток – 15–30 тис. грн на 1 га сівозмінної площі за рівня рентабельності 105–110%. Зниження собівартості виробництва на 12%.

Публікації, охоронні документи

Демиденко О. В., Бойко П. І. та ін. Сіво-
зміни та родючість чорнозему Лівобереж-

ного Лісостепу: монографія; за ред.
О. В. Демиденка. Сміла, 2019. 483 с.
Мартинюк І. В., Бойко П. І., Цимбал Я. С.
та ін. Методичні рекомендації щодо
оптимального набору, співвідношення та
розміщення сільськогосподарських куль-
тур у різноротаційних сівозмінах Лісо-
степу України. Вінниця: ТОВ «ТВОРИ»,
2020. 28 с.

Свідомство про реєстрацію авторського
права на твір № 102917. Літературний
письмовий твір наукового характеру «Ме-
тодичні рекомендації щодо оптимального
набору, співвідношення та розміщення
сільськогосподарських культур у різно-
ротаційних сівозмінах Лісостепу України».

Напрямок, сфера, об'єкт застосування

Агроформування різних форм власності.

Авторський колектив

Цимбал Я. С., Бойко П. І., Мартинюк І. В.

Розробник

Національний науковий центр
«Інститут землеробства Національної
академії аграрних наук України»,
тел. +38 (098) 162-24-21,
e-mail: iznaan@ukr.net

Національний науковий центр
«Інститут землеробства Національної академії аграрних наук України»

СУЧАСНІ СИСТЕМИ ОБРОБІТКИ ҐРУНТУ В СІВОЗМІНАХ ЛІСОСТЕПУ

Коротка характеристика

Сучасні системи обробітку ґрунту у сівозмiнах Лiсостепу рiзної спецiалiзацiї, якi з урахуванням сучасних вимог енерго- та ресурсоощадження передбачають застосування диференцiйованої (адаптивної) системи на основi чiткої диференцiацiї способу та глибини обробітку ґрунту згiдно з бiологiчними вимогами сiльськогосподарських культур, а саме – проведення безполицевого обробітку плоскорiзними або дисковими знаряддями пiд зерновi колосовi на глибину 10–15 см, оранки пiд просапнi i бобовi культури на глибину 20–22 см та для оптимiзацiї агрофiзичного стану орного та пiдорного шару ґрунту, один раз на 3–4 роки проведення глибокого пiзноосiннього чизельного обробітку на глибину 35–40 см пiд ярi культури.

Очікуваний результат

Полiпшення фiзичного стану ґрунту, краща акумуляцiя атмосферних опадiв i пiдвищення вихiдних запасiв доступної вологи в метровому шарi ґрунту на 10–30 мм, посилення протиерозiйної стiйкостi ґрунту, пiдвищення ефективностi використання органiчних та мiнеральних добрив унаслiдок заданої їх локалiзацiї в гумусовому шарi, що дає змогу повнiше реалiзувати бiопотенцiал культурних рослин.

Економічний ефект

Середня продуктивнiсть 1 га сiвозмiнної площi порiвняно з традицiйною системою

зростає на 0,5–0,9 т/га, зменшення фiнансових витрат на 16–25% та заощадження до 20% пально-мастильних матерiалiв.

Публікації, охоронні документи

Коломiєць М. В., Брухаль Ф. Й., Пташник М. М. та iн. Науково-практичнi рекомендацiї по застосуванню сучасних систем обробітку ґрунту в сiвозмiнах Лiсостепу. Вiнниця: ТОВ «Твори», 2020. 36 с. Kaminskiy V., Bulgakov V., Tkachenko M. et al. Research into Comparative Performance of Different Tillage and Fertilization Systems Applied to Grey Forest Soil of Forest Steppe in Grain Crop Rotation. *Journal of Ecological Engineering*. 2022. No. 23 (12). P. 163–178.

Напрямок, сфера, об'єкт застосування

Сiльське господарство, землеробство, агроформування рiзних форм власностi.

Авторський колектив

Коломiєць М. В. – к. с.-г. н.,
Брухаль Ф. Й. – к. с.-г. н.,
Пташник М. М. – к. с.-г. н.,
Красюк Л. М. – к. с.-г. н., Заяць П. С.

Розробник

Нацiональний науковий центр
«Інститут землеробства Нацiональної академiї аграрних наук України»,
тел. +38 (098) 162-24-21,
e-mail: iznaan@ukr.net

Національний науковий центр
«Інститут землеробства Національної
академії аграрних наук України»

ЗАХОДИ ЗНИЖЕННЯ ШКІДЛИВОЇ ДІЇ БУР'ЯНІВ У ПОСІВАХ СІЛЬСЬКО- ГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР ЗА ОРГАНІЧНОГО ВИРОБ- НИЦТВА ПРОДУКЦІЇ

Коротка характеристика

Розроблено заходи зниження шкідливої дії бур'янів у посівах сільськогосподарських культур за органічного виробництва, які ґрунтуються на основі застосування механічного знищення бур'янових синузій у посівах (чинник-обробіток ґрунту), так і не менш ефективними фітоценотичними заходами (виросування зернових колосових у сумішках з бобовими культурами) з врахуванням конкурентних можливостей культурних видів, що дає змогу раціональніше використовувати біологічні особливості культур для зниження негативного впливу бур'янів

Очікуваний результат

Виросування зернових колосових у бінарних посівах з бобовими культурами на фоні застосування полицевого обробітку забезпечить зниження рівня забур'яненості агрофітоценозів, ефективніше використання актуальної родючості ґрунту, підвищення продуктивності сільськогосподарських культур та якості органічної продукції.

Економічний ефект

Зниження рівня забур'яненості посівів у 1,6–1,8 разів, підвищення продуктивності праці на 60%, а врожаю культур належної якості на 10–20% за зниження виробничих витрат на 10–15%.

Публікації, охоронні документи

Коломієць М. В., Брухаль Ф. Й., Пташнік М. М. та ін. Застосуванню заходів

зниження шкодочинності бур'янів в агроценозах за органічного виробництва: науково-методичні та практичні рекомендації. Вінниця: ТОВ «Твори», 2020. 43 с. Зяць П. С., Брухаль Ф. Й., Остап'юк Б. В. Особливості конкурентних відносин між рослинами та бур'янами агрофітоценозу пшениці озимої. *Землеробство та рослинництво: теорія і практика*. 2023. Вип. 1 (7). С. 99–106. <https://doi.org/10.54651/agri.2023.01.11>

Напрямок, сфера, об'єкт застосування

Сільське господарство, органічне землеробство, агроформування різних форм власності.

Авторський колектив

Коломієць М. В. – к. с.-г. н.,
Брухаль Ф. Й. – к. с.-г. н.,
Пташнік М. М. – к. с.-г. н.,
Красюк Л. М. – к. с.-г. н., Зяць П. С.

Розробник

Національний науковий центр
«Інститут землеробства Національної
академії аграрних наук України»,
тел. +38 (098) 162-24-21,
e-mail: iznaan@ukr.net

Національний науковий центр
«Інститут землеробства
Національної академії
аграрних наук України»

СИСТЕМА МІКРОБІОЛОГІЧНИХ ДІАГНОСТИЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ПОТЕНЦІЙНОЇ ТА ЕФЕКТИВНОЇ РОДЮЧОСТІ ҐРУНТУ

Коротка характеристика

Система діагностичних показників включає: чисельність амоніфікаторів, нітрифікаторів, іммобілізаторів мінерального азоту, педотрофів, целюлозоруйнівних, автохтонних мікроорганізмів, актиноміцетів, меланінсинтезувальних мікроміцетів, загальну чисельність мікроорганізмів; частку меланінсинтезувальних мікроміцетів у загальній кількості грибів; сумарну біологічну активність і показники фітотоксичності ґрунту; індекс педотрофності, оліготрофності; кількість високозначущих зв'язків між складниками мікробного угруповання, загальну кількість значущих зв'язків за варіантом; рН сольове, величину гідролітичної та обмінної кислотності, вміст гумусу, рухомого алюмінію, фосфору та калію.

Очікуваний результат

Система мікробіологічних діагностичних показників дасть змогу оцінити стан потенційної та ефективної родючості сірого лісового ґрунту, спрямування ґрунто-творних процесів та вжити заходів щодо впровадження елементів ґрунтозахисних систем землеробства.

Економічний ефект

Підвищення екологічної безпеки використання земельних ресурсів.

Публікації, охоронні документи

Malynovska I. M. Irection and strength of microbiological processes in layers of

grey forest soil under different regimes of management. *Biotechnologia Acta*. 2019. V. 12. No. 6. P. 65–70. <https://doi.org/10.15407/biotech12.06.065>

Малиновська І. М., Ткаченко М. А.

Напруженість мікробіологічних процесів у сірому лісовому ґрунті за вапнування і заорювання побічної продукції рослинництва. *Ecology and Noospherology*. 2019. 30 (1): 19–23. <https://doi.org/10.15421/031903>

Малиновська І. М., Ткаченко М. А., Сорока О. П.

Система мікробіологічних діагностичних показників ефективної та потенційної родючості сірого лісового ґрунту: методика визначення. Чабани, 2020. 31 с.

Малиновська І. М., Ткаченко М. А. Мікробіологічні процеси у сірому лісовому ґрунті: монографія. Вінниця, 2023. 121 с. ISBN 978-966-540-516-0.

Напрямок, сфера, об'єкт застосування

Розробка розрахована на агрономів і фахівців агроформувань різної форми господарювань, наукових співробітників і спеціалістів науково-дослідних установ.

Авторський колектив

Малиновська І. М. – д. с.-г. н.,

чл.-кор. НААН,

Ткаченко М. А. – д. с.-г. н., чл.-кор. НААН

Розробник

Національний науковий центр
«Інститут землеробства Національної
академії аграрних наук України»,
тел. +38 (098) 162-24-21,
e-mail: iznaan@ukr.net

Національний науковий центр
«Інститут землеробства Національної
академії аграрних наук України»

ТЕХНОЛОГІЯ ЗАСТОСУВАННЯ ВАПНУВАННЯ, СИДЕРАЦІЇ І НЕТОВАРНОЇ ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА ЯКІСНОЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ В ЗОНІ ЛІСОСТЕПУ

Коротка характеристика

Грунтується на обов'язковому внесенні вапнякових матеріалів за елементів органічного землеробства. Вапнування у поєднанні з максимальним застосуванням органічного удобрення (зеленої маси сидератів бобових культур 5,0 т/га один раз за ротацию сівозміни та щороку побічної продукції до 5,0 т/га), забезпечує підвищення продуктивності культур сівозміни на рівні 0,4–2,7 т/га зернових одиниць. За поєднання цих заходів відбувається просте відтворення потенційної родючості, запобігання деградації ґрунтового покриву.

Очікуваний результат

Нейтралізація ґрунтової кислотності від рНсол 4,4–4,6 до рНсол 6,2–6,5, ГВК насичується обмінними основами – кількість кальцію та магнію становить 80%, отримання якісної продукції рослинництва. Урожайність культур підвищиться на 28–60%, ефективність органічного удобрення на 15–25%.

Економічний ефект

Підвищення екологічної безпеки використання земельних ресурсів.

Публікації, охоронні документи

Ткаченко М. А., Кондратюк І. М. Відтворення родючості сірого лісового ґрунту та підвищення продуктивності агроценозу за ведення органічного землеробства. *Аграрна наука – виробництво*. 2019. № 3. С. 6.

Мазур Г. А., Ткаченко М. А., Янсе Л. А., Кондратюк І. М. Проведення хімічної меліорації на сірих лісових ґрунтах: науково-методичні рекомендації. Вінниця, 2020. 51 с.

Ткаченко М. А., Кондратюк І. М., Павліченко А. І. Відтворення родючості сірого лісового ґрунту за ведення інтенсивного й органічного землеробства. *Землеробство та рослинництво: теорія і практика*. 2021. Вип 1 (99). С. 13–20.

Viktor Kaminskyi, Mykola Tkachenko, Iryna Malynovska et al. Preservation of acid Haplic Luvisols fertility and agrocenosis productivity increase under organic farming conditions. *Ukrainian Journal of Ecology*. 2021. No. 11 (3): 328–335.
https://doi.org/10.15421/2021_180

Напрямок, сфера, об'єкт застосування

Технологію розраховано на агрономів і фахівців агроформувань різної форми господарювання, наукових співробітників та спеціалістів науково-дослідних установ.

Авторський колектив

Ткаченко М. А. – д. с.-г. н., чл.-кор. НААН, Кондратюк І. М. – к. с.-г. н.

Розробник

Національний науковий центр «Інститут землеробства Національної академії аграрних наук України», тел. +38 (098) 162-24-21, e-mail: iznaan@ukr.net

Національний науковий центр
«Інститут землеробства
Національної академії
аграрних наук України»

ТЕХНОЛОГІЧНІ ЗАХОДИ ЩОДО ПОСИЛЕННЯ АКУМУЛЯТИВНИХ ГРУНТОУТВОРЮ- ВАЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ У СІРИХ ЛІСОВИХ ГРУНТАХ

Коротка характеристика

Грунтуються на обов'язковому проведенні хімічної меліорації за ведення інтенсивного землеробства на кислих ґрунтах. Застосування різних доз меліорантів (0,5–1,5 Нг) забезпечує оптимізацію агрофізичних, фізико-хімічних й агрохімічних властивостей ґрунту, істотне підвищення окупності внесених різних доз мінеральних добрив та отримання якісної продукції рослинництва. За проведення агротехнологічних заходів відбувається відтворення потенційної родючості сірих лісових ґрунтів та істотне підвищення ефективності.

Очікуваний результат

Нейтралізація ґрунтової кислотності від рН_{сол} 4,2–4,7 до рН_{сол} 6,5–7,2, зниження токсичної дії H⁺ та Al³⁺, ГВК насичується обмінними основами – кількість кальцію та магнію становить більше 82%. Урожайність культур підвищується на 32–64%. Зростає окупність доз NPK у 5–10 разів.

Економічний ефект

Підвищення екологічної безпеки використання земельних ресурсів.

Публікації, охоронні документи

Ткаченко М. А., Кондратюк І. М., Борис Н. С. Хімічна меліорація кислих ґрунтів: монографія. Вінниця, 2019. 318 с.

Мазур Г. А., Ткаченко М. А., Кондратюк І. М. Зміна потенційної родючості сірого лісового ґрунту за різного використання. *Землеробство*. 2020. Вип. 1 (98). С. 22–32.

Мазур Г. А., Ткаченко М. А., Кондратюк І. М. Збереження, відтворення і регулювання родючості ґрунтів елювіального ряду. *Збірник наукових праць ННЦ «ІЗ НААН»*. 2020. Вип. 1–2. С. 124–133.

Мазур Г. А., Ткаченко М. А., Янсе Л. А., Кондратюк І. М. Проведення хімічної меліорації на сірих лісових ґрунтах: наук.-метод реком. Вінниця, 2020. 51 с.

Напрямок, сфера, об'єкт застосування

Розробка розрахована на агрономів і фахівців агроформувань різних форм господарювань, наукових співробітників і спеціалістів науково-дослідних установ.

Авторський колектив

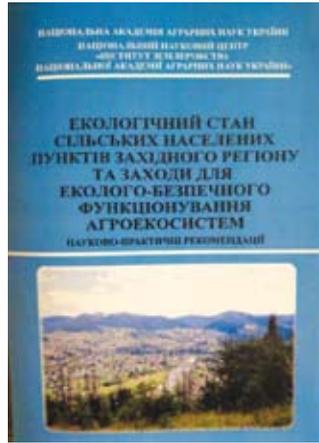
Ткаченко М. А. – д. с.-г. н., чл.-кор. НААН, Кондратюк І. М. – к. с.-г. н.

Розробник

Національний науковий центр
«Інститут землеробства Національної академії аграрних наук України»,
тел. +38 (098) 162-24-21,
e-mail: iznaan@ukr.net

Національний науковий центр
«Інститут землеробства
Національної академії
аграрних наук України»

ЗАХОДИ ДЛЯ ЕКОЛОГО- БЕЗПЕЧНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ АГРОЕКОСИСТЕМ

Коротка характеристика

Запропоновано заходи поліпшення екологічної ситуації в агроландшафтах Західного регіону, включаючи сільські населені пункти, які забезпечать запобігання забрудненню ґрунту, ґрунтових вод, відкритих водойм та рослинницької продукції екотоксикантами, екологічно безпечне функціонування агроєкосистем. Вони включають: інформаційно-просвітницькі, нормативно-правові та організаційні заходи.

Очікуваний результат

Поліпшення екотоксикологічної ситуації в агроландшафтах, зокрема у сільських населених пунктах.

Економічний ефект

Поліпшення екотоксикологічної ситуації завдяки збереженню і підвищенню родючості ґрунтів, рослинних ресурсів та поліпшенню еколого-економічного стану в агроландшафтах Західного регіону.

Публікації, охоронні документи

Давидюк Г. В., Шкарівська Л. І., Клименко І. І. та ін. Екологічний стан сільських населених пунктів Західного регіону та заходи для еколого-безпечного функціонування агроєкосистем: наук.-практ. реком. Київ: ННЦ «ІАЕ», 2023. 76 с.
Давидюк Г. В., Шкарівська Л. І., Клименко І. І. та ін. Вплив антропогенного на-

вантаження на екологічний стан поверхневих вод в агроландшафтах західного регіону України. *Вісник аграрної науки*. 2023. № 2 (839). С. 53–59.

<https://doi.org/10.31073/agrovisnyk202302-07>

Давидюк Г. В., Шкарівська Л. І., Клименко І. І. та ін. Вплив антропогенного навантаження на екологічний стан сільських населених пунктів Рівненської та Тернопільської областей. *Землеробство та рослинництво: теорія і практика*. 2023. Вип. 2 (8). С. 50–62.

<https://doi.org/10.54651/agri.2023.02.06>

Напрямок, сфера, об'єкт застосування

Сільські громади та сільськогосподарські підприємства різної форми власності, науково-дослідні установи, підпорядковані НААН.

Авторський колектив

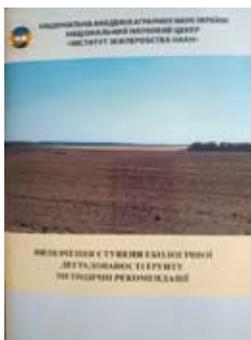
Давидюк Г. В.,
Шкарівська Л. І.,
Клименко І. І.,
Довбаш Н. І.,
Кушук М. А.,
Гірник В. В.

Розробник

Національний науковий центр
«Інститут землеробства Національної
академії аграрних наук України»,
тел. +38 (098) 162-24-21,
e-mail: iznaan@ukr.net

Національний науковий центр
«Інститут землеробства Національної академії аграрних наук України»

ВИЗНАЧЕННЯ СТУПЕНЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ ДЕГРАДОВАНОСТІ ҐРУНТУ

Коротка характеристика

Еколого-агрохімічне оцінювання ґрунту передбачає дослідження його як компонента агроєкосистеми. Крім існуючих обов'язкових показників, які традиційно використовують за визначення родючості ґрунту та деградованості його екологічних властивостей, пропонується розширити спектр оцінювання завдяки тестуванню показників його біологічного складника, виявленню токсикологічних відхилень, що дасть можливість запобігти виникненню небезпечних екоотоксикологічних ситуацій та знешкодити їх.

Очікуваний результат

Впровадження розробки за обстеження ґрунтового покриву дасть змогу визначити і передбачити ризики порушення екологічної рівноваги в агроландшафті.

Економічний ефект

Реалізація результатів роботи сприятиме поліпшенню екологічної ситуації в агроландшафтах та підвищенню ефективності агроценозів на 20%.

Публікації, охоронні документи

Давидюк Г. В., Шкарівська Л. І., Клименко І. І., Довбаш Н. І. Визначення ступеня екологічної деградованості ґрунту: метод. рек. Вінниця: ТОВ «Твори», 2020. 28 с.

Свідчення про реєстрацію авторського права на твір № 101816 від. 14.01.2021 р. Давидюк Г. В., Шкарівська Л. І., Клименко І. І. та ін. Концепція розвитку системи еколого-агрохімічної оцінки ґрунту в агроландшафті. Вінниця: ТОВ «Твори», 2020. 19 с.

Давидюк Г. В., Шкарівська Л. І., Клименко І. І., Довбаш Н. І. Оцінка основних показників родючості темно-сірого опідзоленого ґрунту за тривалого систематичного застосування добрив. *Вісник аграрної науки*. 2021. № 2 (815). С. 5–10.

<https://doi.org/10.31073/agrovisnyk202102-01>

Напрямок, сфера, об'єкт застосування

Науково-дослідні установи, керівники і спеціалісти сільськогосподарських підприємств різних форм власності, зацікавлені у збереженні та охороні ґрунтів

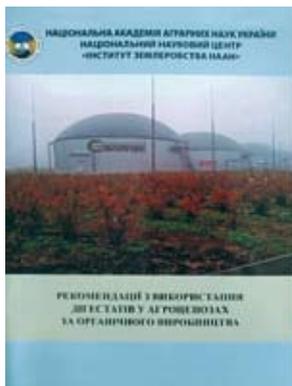
Авторський колектив

Давидюк Г. В., Шкарівська Л. І., Клименко І. І., Довбаш Н. І.

Розробник

Національний науковий центр
«Інститут землеробства Національної академії аграрних наук України»,
тел. +38 (098) 162-24-21,
e-mail: iznaan@ukr.net

Національний науковий центр
«Інститут землеробства Національної академії аграрних наук України»

РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИКОРИСТАННЯ ДІГЕСТАТИВ У АГРОЦЕНОЗАХ ЗА ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА

Коротка характеристика

Наведено характеристику дігестатів як удобрювальних субстратів та викладено рекомендації з їх використання в агроценозах за органічного виробництва. Наведено довідкові матеріали для оцінювання з використання дігестатів в агроценозах за органічного виробництва. Перевагою застосування дігестатів порівняно із традиційними органічними добривами для удобрення в агроценозах за органічного виробництва є їх форма, доступність і збалансованість, високий рівень гуміфікації органічних речовин.

Очікуваний результат

Поліпшення екотоксикологічного стану агроценозів за органічного виробництва внаслідок використання дігестатів біогазових установок.

Економічний ефект

Застосування розробки сприятиме поліпшенню екотоксикологічної ситуації в агроландшафтах і дасть змогу підвищити продуктивність рослинництва на 20–30%.

Публікації, охоронні документи

Давидюк Г. В., Шкарівська Л. І., Клименко І. І., Довбаш Н. І. Рекомендації з використання дігестатів у агроценозах за

органічного виробництва. Вінниця: ТОВ «Твори», 2020. 28 с.

Свідомство про реєстрацію авторського права на твір № 101817 від. 14.01.2021 р. Шкарівська Л. І., Давидюк Г. В., Клименко І. І., Довбаш Н. І. Використання відходів біогазових установок для удобрення сільськогосподарських культур. *Агроекотологічний журнал*. 2020. № 1. С. 75–82. Шкарівська Л. І., Давидюк Г. В., Клименко І. І., Довбаш Н. І. Особливості використання дігестатів в органічному землеробстві. *Землеробство: міжвід. темат. наук. зб.* Київ : ВП «Едельвейс», 2019. Вип. 2. С. 3–14.

Напря́м, сфера, об'єкт застосування
Фермери, голови ВСК, фахівці та науковці в галузі органічного землеробства.

Авторський колектив

Давидюк Г. В., Шкарівська Л. І., Клименко І. І., Довбаш Н. І.

Розробник

Національний науковий центр «Інститут землеробства Національної академії аграрних наук України», тел. +38 (098) 162-24-21, e-mail: iznaan@ukr.net

Національний науковий центр
«Інститут землеробства Національної
академії аграрних наук України»

ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОЩУВАННЯ ПШЕНИЦІ СПЕЛЬТИ (ОЗИМОЇ) В СИСТЕМІ ОРГАНІЧНОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА

Коротка характеристика

Передбачає: вирощування районованих сортів після сидерального пару (загор-тання зеленої маси гірчиці ярої); сівбу в оптимальні терміни (для північної части-ни Правобережного Лісостепу – з 20 по 25 вересня); обробку насіння біопрепа-ратом на основі клітин бактерій *Bacillus subtilis* 221, *Azotobacter*, *Paenibacillus polytuxa*, *Enterococcus*, *Lactobacillus*, макро- та мікроелементів; обробку по-сівів органічним добривом на основі гумітів (2 рази – на 30 і 40 стадіях розвитку за ВВСН).

Очікуваний результат

Забезпечує: отримання 6,43 т/га зерна із вмістом сирого білка 14,4% та сирой клей-ковини 25,6%.

Економічний ефект

Підвищення економічної ефективності вирощування культури на 30%.

Публікації, охоронні документи

Асанішвілі Н. М., Юла В. М., Шляхтурова С. П. Технологічні аспекти вирощу-вання пшениці спельти в органічному землеробстві. *Поєднання науки, освіти, практичного виробництва і справедливо-го продажу якісної органічної продукції:* зб. матеріалів XIII Міжнар. наук.-практ. конф. (23 червня 2022, м. Вінниця); за ред. д-ра с.-г. наук *В.Ф. Камінського*. Він-ниця : ТОВ «Твори», 2022. С. 27–31.
Виробництво органічної сільськогоспо-дарської продукції в умовах воєнного стану; за ред. акад. НААН *Я. М. Гадзала*. Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2022. 136 с.

Юла В. М., Шляхтуров Д. С., Шляхтурова С. П. Технологія вирощування пшени-ці спельти (озимої) в системі органічного землеробства: наук.-практ. реком. Київ, 2023. 56 с.

Напря́м, сфера, об'є́кт застосування

Сільське господарство, технології вирощування, агроформування різних форм власності, які спеціалізуються на вироб-ництві органічної продукції.

Авторський колектив

Юла В. М. – к. с.-г. н.,
Шляхтуров Д. С. – к. с.-г. н.,
Шляхтурова С. П.,
Романюк П. В. – к. с.-г. н.,
Камінська В. В. – к. с.-г. н.,
Олійник К. М. – к. с.-г. н.,
Дрозд М. О. – к. с.-г. н.,
Мушик Б. В. – к. с.-г. н.,
Щербакова Ю. В., Дудка О. Ф.,
Породько М. А.

Розробник

Національний науковий центр
«Інститут землеробства Національної
академії аграрних наук України»,
тел. +38 (098) 162-24-21,
e-mail: iznaan@ukr.net

Національний науковий центр
«Інститут землеробства Національної
академії аграрних наук України»

ЕНЕРГООЩАДНА ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОЩУВАННЯ ЛЮЦЕРНО- ЗЛАКОВИХ АГРОЦЕНОЗІВ В УМОВАХ НЕДОСТАТНЬОГО ЗВОЛОЖЕННЯ ҐРУНТУ

Коротка характеристика

Фітоценози багаторічних трав, що являють собою весняні посіви люцерни зі злаковими видами ранньо-, середньо- та пізньостиглих трав (грястиця збірна, пажитниця багаторічна, костриця лучна, стоколос безостий, костриця східна, пирій середній, тимофіївка лучна) з нормою висіву бобової культури 8 кг та злакового компонента 8–16 кг/га; проведення вапнування поля восени дефекатом із вмістом CaCO_3 після збирання попередника (зернової культури) з розрахунку 5 т/га; система удобрення травостоїв: внесення фосфорно-калійних добрив дозою $\text{P}_{45}\text{K}_{60}$ під культивуацію, застосування інокуляції насіння люцерни перед сівбою препаратом Ризобофит; заходи догляду за трав'яними ценозами передбачають оптимальні строки скошування травостою з урахуванням фази розвитку люцерни і злакового компонента.

Очікуваний результат

Планова урожайність зеленої маси різностиглих люцерно-злакових травостоїв становить 9,5–11 т/га сухої речовини або 6,8–7,6 т/га кормових одиниць. Забезпеченість зеленої маси сирым протеїном на рівні 15–18%, а кормової одиниці перетравним протеїном на рівні 145–154 г. Продуктивна довговічність багаторічних травостоїв залежно від злакового компонента становить 6–10 років.

Економічний ефект

Чистий прибуток – 15–17 тис. грн/га.
Рентабельність виробництва – 105–120%.
Технологія дає можливість заощадити на

кожному гектарі 130–200 кг азоту мінеральних добрив, а також енергетичних ресурсів у 1,7–2 рази.

Публікації, охоронні документи

Кургак В. Г., Слюсар С. М., Красюк Л. М., Гавриш Я. В. Динаміка продуктивності лучних агрофітоценозів за участі люцерни посівної при формуванні першого укосу. *Вісник аграрної науки*. 2023. № 10. С. 19–27. <https://doi.org/10.3390/d15050605>

Кургак В. Г., Слюсар С. М., Панасюк С. С. та ін. Формування високопродуктивних багаторічних кормових агрофітоценозів за органічного виробництва тваринницької продукції. *Аграрна наука – виробництво*. 2023. № 4. С. 32.

Кургак В. Г., Дегодюк Е. Г., Гавриш Я. В. Кормова продуктивність люцерно-злакових агроценозів з різними злаковими компонентами. *Вісник аграрної науки*. 2022. № 3. С. 28–36.

Напрямок, сфера, об'єкт застосування

Сільськогосподарські підприємства різних форм власності, які спеціалізуються на виробництві тваринницької продукції в зоні Полісся і Лісостепу.

Авторський колектив

Кургак В. Г. – д. с.-г. н.,
Панасюк С. С. – к. с.-г. н.,
Слюсар С. М. – к. с.-г. н., Мартинюк Н. І.

Розробник

Національний науковий центр
«Інститут землеробства Національної
академії аграрних наук України»,
тел. +38 (098) 162-24-21,
e-mail: iznaan@ukr.net

Національний науковий центр
«Інститут землеробства Національної
академії аграрних наук України»

СОРТ ЛЮЦЕРНИ МІНЛИВОЇ *Medicago x Varia Martyn* ІНДІГО

Коротка характеристика

Сорт люцерни посівної створено на основі використання самофертильних ліній виду *Medicago sativa* L. із залученням багато-спірально-жовто-квіткових гібридних форм популяції люцерни, які мають високу комбінаційну здатність між собою та підвищену адаптивність до умов Полісся, Лісостепу та Степу України. Все це забезпечує довгостроковий гетерозис у наступних поколіннях та зумовлює досить стійку помірну врожайність у стресових умовах (недостаток вологозабезпечення, посуха) та високу за сприятливих умов вирощування. Сорт відзначається високою насінневою (у бобі велика кількість насінин) та кормовою продуктивністю. Проявляє біологічну стійкість до тривалих несприятливих умов вирощування. Рослини сорту в період вегетації залежно від умов змінюють забарвлення.

Очікуваний результат

За результатами конкурсного сортовипробування у ННЦ «Інституту землеробства НААН» у 2018–2020 рр. урожайність чистого насіння становила 330–500 кг/га, а продуктивність сухої речовини – 12–14 т/га за три укоси без зрощення. Погодні умови в роки випробувань характеризувались як посушливі. Це найкращі показники поміж усіх сортів у регіоні. Продуктивність зеленої маси становить 7–8,5 т/га кормових одиниць. Забезпеченість зеленої маси сирим протеїном на рівні 17–20%, а кормової одиниці перетравним протеїном на рівні 160–165 г. Продуктивна довговічність сорту люцерни мінливої 5–6 років. Рослини сорту добре реагують на інокуляцію насіння азотофіксувальними препаратами.

Економічний ефект

Виробничі витрати за вирощування насіння – 20–21 тис. грн/га, чистий при-

буток – 60–65 тис. грн/га. Рентабельність виробництва – 275–320%. Технологія дає можливість заощадити на кожному гектарі 130 і більше кг азоту мінеральних добрив, а також енергетичних ресурсів у 1,8–2,2 раза.

Публікації, охоронні документи

Корягін О. М., Остапець Т. А., Бочарова М. І., Міняйло В. Д. Самосумісність батьківських компонентів та віддалена гібридизація у видів люцерни. *Аграрна освіта і наука: досягнення та перспективи розвитку: матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф. Білоцерківський національний аграрний університет.* (30 березня 2023, м. Біла Церква). Біла Церква. С. 83–84.
Корягін О. М., Остапець Т. А., Бочарова М. І., Міняйло В. Д. Поєднання показників кормової та насінневої продуктивності – один з методів створення сортів багаторічних бобових трав (люцерни і конюшини лучної). *Аграрні інновації: зб. наук. пр. Вип. 17.* Оdesa: ВД Гельветика. 2023. С. 167–173.

Напрямок, сфера, об'єкт застосування

Сільськогосподарські підприємства різних форм власності, які спеціалізуються на виробництві тваринницької продукції та насіння в зоні Полісся і Лісостепу.

Авторський колектив

Корягін О. М. – к. с.-г. н.,
Остапець Т. А. – к. с.-г. н.,
Бочарова М. І. – к. с.-г. н., Міняйло В. Д.

Розробник

Національний науковий центр
«Інститут землеробства Національної
академії аграрних наук України»,
тел. +38 (098) 162-24-21,
e-mail: iznaan@ukr.net

Національний науковий центр
«Інститут землеробства Національної
академії аграрних наук України»

СОРТ КОРМОВОГО БУРЯКУ РУБІКОН

Коротка характеристика

Сорт буряку кормового одноростковий диглоїдний. Коренеплоди сорту досить видовженої овальної форми мають червоне забарвлення. Корені сорту заглиблюються в ґрунт до 55% загальної маси. Загальний вміст сухої речовини в коренях становить 11–11,7%. Оптимальна густина розміщення рослин на поверхні ґрунту 78–82 тис. шт./га. Кращий спосіб сівби широкорядний з міжряддям на 45 см. Оптимальна глибина загортання насіння в ґрунт 3–4 см. Одноростковість сорту висока, в межах 95–98%. Польова схожість насіння сорту сягає 65–70%. Коренеплоди буряку добре реагують на внесення високих доз органічних і мінеральних добрив та на підживлення листової поверхні комплексом макро- та мікроелементів.

Очікуваний результат

Планова урожайність коренеплодів за сприятливих умов вирощування і внесення $N_{120}P_{90}K_{120}$ становить 70–80 т/га і гички 11–12 т/га. Вихід сухої речовини з гектара – 7–8 т і близько 1,3 т перетравного протеїну. Біометричні показники коренеплодів дають змогу проводити збирання коренеплодів механізовано і ручним методом.

Економічний ефект

Виробничі витрати за вирощування буряку кормового – 53–55 тис. грн/га, чистий прибуток – 160–175 тис. грн/га. Рентабельність виробництва – 290–330%. У переліку статей витрат коштів на вирощування кормового буряку найбільші витрати пов'язані з використанням мінеральних добрив (27–26%), формуванням густоти насаджень (13–15%) та збиранням врожаю (37–40%).

Публікації, охоронні документи

Панасюк С. С., Крамар О. С., Мартинюк Н. І. Енергоощадні технології вирощування різних сортів буряку кормового в зоні Лісостепу. *Аграрна освіта і наука: досягнення та перспективи розвитку: матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф.* (30 березня 2023, м. Біла Церква). Білоцерківський національний аграрний університет. Біла Церква, 2023. С. 160–161.

Панасюк С. С., Крамар О. С., Бернацька М. І. Сортова агротехніка вирощування буряку кормового в північному Лісостепу. *Інноваційний розвиток землеробства на засадах еколого-економічної збалансованості: матеріали Всеукр. інтернет-конф.* (20 червня 2023, с. Шубків). Інститут сільського господарства Західного Полісся. Біла Церква, 2023. С. 35–36.

Напрямок, сфера, об'єкт застосування

Сільськогосподарські підприємства різних форм власності, які спеціалізуються на виробництві молочної тваринницької продукції або насіння в зонах Полісся і Лісостепу.

Авторський колектив

Крамар О. С.,
Панасюк С. С. – к. с.-г. н.,
Бернацька М. І.

Розробник

Національний науковий центр
«Інститут землеробства Національної
академії аграрних наук України»,
тел. +38 (098) 162-24-21,
e-mail: iznaan@ukr.net

Національний науковий центр
«Інститут землеробства Національної академії аграрних наук України»

БАТЬКІВСЬКИЙ КОМПОНЕНТ КУКУРУДЗИ ЗВИЧАЙНОЇ УК670зМ

Коротка характеристика

Врожайність – 6,4 т/га, вихід зерна – 83%,
вміст білка – 9,4%. Сорт вирізняється
стійкістю проти хвороб і посухостій-
кістю, швидше дозріває та має більшу
вологовіддачу.

Очікуваний результат

Вирощування батьківського компонента
Ук670зМ забезпечить зменшення собі-
вартості продукції завдяки підвищеній
врожайності і якості зерна та придатності
до вирощування за енергоощадними тех-
нологіями.

Економічний ефект

Очікуваний економічний ефект (додатко-
вий прибуток) становитиме 1100 грн/га.

Публікації, охоронні документи

Свідоцтво № 230309 від 09.03.2023.
Патент № 230186 від 09.03.2023.

Напрямок, сфера, об'єкт застосування

Сільське господарство.

Автор

Голик Л. М. – к. с.-г. н.

Розробник

Національний науковий центр
«Інститут землеробства Національної
академії аграрних наук України»,
тел. +38 (098) 162-24-21,
e-mail: iznaan@ukr.net

Національний науковий центр
«Інститут землеробства Національної академії аграрних наук України»

ГІБРИД КУКУРУДЗИ ЗВИЧАЙНОЇ РОСТАВИЦЯ

Коротка характеристика

Врожайність – 7,2 т/га, вихід зерна – 86%,
вміст білка – 9,2%. Сорт вирізняється
стійкістю проти хвороб і посухостійкіс-
тю.

Очікуваний результат

Вирощування гібрида. Роставица забез-
печить зменшення собівартості продукції
завдяки підвищеній врожайності і якості
зерна та придатності до вирощування за
енергоощадними технологіями.

Економічний ефект

Очікуваний економічний ефект (додатко-
вий прибуток) становитиме 1200 грн/га.

Публікації, охоронні документи

Свідоцтво № 230302 від 09.03.2023.
Патент № 230124 від 10.02.2023.

Напрямок, сфера, об'єкт застосування

Сільське господарство.

Авторський колектив

Стариченко В. М. – к. с.-г. н.,
Сень О. В. – к. с.-г. н.,
Черчель В. Ю. – к. с.-г. н., акад. НААН,
Дзюбецький Б. В. – д. с.-г. н., акад. НААН,
Боденко Н. В. – к. с.-г. н.

Розробник

Національний науковий центр
«Інститут землеробства Національної
академії аграрних наук України»,
тел. +38 (098) 162-24-21,
e-mail: iznaan@ukr.net

Національний науковий центр
«Інститут землеробства Національної академії аграрних наук України»

СОРТ ТРИТИКАЛЕ ОЗИМОГО МАЄТОК ПОЛІСЬКИЙ

Коротка характеристика

Врожайність до 6,7 т/га, вміст білка 11,6%, маса 1000 зерен – 64,7 г. Сорт має поліпшені хлібопекарські властивості, стійкий до хвороб і вилягання, вирізняється зимостійкістю та посухостійкістю.

Очікуваний результат

Вирощування сорту Маєток Поліський забезпечить зменшення собівартості продукції завдяки підвищеній врожайності і якості зерна та придатності до вирощування за енергоощадними технологіями.

Економічний ефект

Очікуваний економічний ефект (додатковий прибуток) становитиме 1200 грн/га.

Публікації, охоронні документи

Свідоцтво № 230302 від 21.12.2020.
Патент № 210889 від 26.10.2021.

Напрямок, сфера, об'єкт застосування
Сільське господарство.

Авторський колектив

Кирильчук А. М. – к. с.-г. н.,
Стариченко В. М. – к. с.-г. н.,
Ковальчук С. О.

Розробник

Національний науковий центр
«Інститут землеробства Національної
академії аграрних наук України»,
тел. +38 (098) 162-24-21,
e-mail: iznaan@ukr.net

Національний науковий центр
«Інститут землеробства Національної академії аграрних наук України»

СОРТ ЖИТА ОЗИМОГО АНТАСІЯ

Коротка характеристика

Врожайність до 5,6 т/га, вміст білка – 11,4%, маса 1000 зерен – 35 г. Сорт вирізняється багатоквітковістю колоса, стійкістю до хвороб і вилягання, зимостійкістю, посухостійкістю.

Очікуваний результат

Вирощування сорту Антасія забезпечить зменшення собівартості продукції завдяки підвищеній врожайності і якості зерна та придатності до вирощування за енергоощадними технологіями.

Економічний ефект

Очікуваний економічний ефект (додатковий прибуток) становитиме 1200 грн/га.

Публікації, охоронні документи

Патент № 230341 від 16.08.2023.

Напрямок, сфера, об'єкт застосування
Сільське господарство.

Авторський колектив

Губа І. І. – к. с.-г. н.,
Стариченко В. М. – к. с.-г. н.,
Голик Л. М. – к. с.-г. н.,
Ковальчук С. О.,
Левченко О. С. – Ph.D.,
Симоненко Н. В.

Розробник

Національний науковий центр
«Інститут землеробства Національної
академії аграрних наук України»,
тел. +38 (098) 162-24-21,
e-mail: iznaan@ukr.net

Національний науковий центр
«Інститут землеробства
Національної академії
аграрних наук України»

УДОСКОНАЛЕНІ ЕЛЕМЕНТИ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ НАСІННЯ ОЗИМИХ ЖИТА ТА ТРИТИКАЛЕ З ЕЛЕМЕНТАМИ БІОЛОГІЗАЦІЇ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

Коротка характеристика

В умовах Лісостепу України господарствам, що вирощують насіння жита та тритикале озимого найбільш ефективно і доцільно використовувати біопрепарати Біокомплекс-БТУ й Органік-баланс комплексно, що включає передпосівну обробку насіння (2,0 і 1,5 л/т) та дворазове обприскування посівів у фазах весняного «кущення» (0,8 і 0,5 л/га) та «виходу рослин у трубку» (0,8 і 0,5 л/га відповідно). Норма висіву 4,5 млн схожих насінин на 1 га. Біопрепарати забезпечують одержання достовірного приросту врожайних властивостей зерна та насіння в потомстві залежно від способів їх застосування та сорту.

Очікуваний результат

При застосуванні біопрепарати Біокомплекс-БТУ й Органік-баланс забезпечили підвищення насінневої продуктивності в сортів жита озимого та тритикале озимого, залежно від способів застосування, на 3–7 та на 5–11% відповідно.

Економічний ефект

Комплексне застосування біопрепаратів забезпечило приріст урожайності відносно традиційної технології – 0,4 т/га та підвищення рівня рентабельності до 135%.

Публікації, охоронні документи

Костенко О. І., Волошин В. М., Шаповал А. В. та ін. Науково-практичні рекомендації з технології вирощування насіння озимих жита та тритикале з елементами біологізації в умовах Лісостепу України. Вінниця: ТОВ «Твори», 2020. С. 12.

Свідоцтво № 101831 від 14.01.2021.

Напрямок, сфера, об'єкт застосування

АПК, сільськогосподарське виробництво, зокрема рослинництво і насінництво.

Авторський колектив

Костенко О. І. – к. с.-г. н.,
Волошин В. М. – к. с.-г. н.,
Шаповал А. В. – к. с.-г. н.,
Лутак І. А.,
Мазур В. О.,
Беспала Н. О.,
Топчій Ю. В.

Розробник

Національний науковий центр
«Інститут землеробства Національної
академії аграрних наук України»,
тел. +38 (098) 162-24-21,
e-mail: iznaan@ukr.net

Черкаська державна сільськогосподарська дослідна станція Національного наукового центру «Інститут землеробства Національної академії аграрних наук України»

ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ЯРИХ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР ЗА РЕСУРСООЩАДНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ВИРОЩУВАННЯ В УМОВАХ ЦЕНТРАЛЬНОГО ЛІСОСТЕПУ ЗА ЗМІН КЛІМАТУ

Коротка характеристика

Під час вирощування пшениці ярої та ячменю ярого використовується лущення стерні в 1 слід, оранка, внесення гербіциду Геліос, внесення нітроамофоски, загорання добрив, передпосівна культивация, сівба, внесення бакової суміші (посходовий гербіцид, інсектицид, фунгіцид), пряме комбайнування.

Очікуваний результат

Найвища середня урожайність ячменю ярого була сформована за оранки на фоні мінерального удобрення $N_{60}P_{60}K_{60}$ і становила – 4,44 т/га за рентабельності – 60,4%. Найбільш економічно-ефективним варіантом вирощування ячменю ярого за період 2021–2023 рр. виявився посів за поверхневого обробітку при урожайності – 4,36 т/га, виробничі витрати на 1 га становили – 11767 грн, виручка від реалізації продукції – 19909 грн, чистий прибуток – 8142 грн/га при рентабельності 70,6%.

Економічний ефект

Найвища середня за 2021–2023 рр. урожайність пшениці ярої, спостерігалася за оранки на фоні мінерального удобрення $N_{60}P_{60}K_{60}$ і становила – 4,83 т/га за рентабельності – 101,7%. Найбільш економічно-ефективним варіантом вирощування пшениці ярої за період досліджень виявився посів за поверхневого

обробітку при врожайності 4,68 т/га, де виробничі витрати становили 11267 грн/га, виручка від реалізації продукції – 23961, чистий прибуток – 12694 грн/га, рентабельність – 120,8%.

Публікації, охоронні документи

Rasevych V. V., Bilonozhko V. Ya., Poltoretskyi S. P., Poltoretska N. M. Bioindicative assessment of the formation of synanthropic vegetation at the initial stage of no till implementation. *Collected Works of Uman National University of Horticulture*. V. 101. Part 1. P. 56–69.

Напрямок, сфера, об'єкт застосування

Сільське господарство, технології вирощування, агроформування різних форм власності.

Авторський колектив

Расевич В. В. – к. б. н.,
Шагурська Н. В.

Розробник

Черкаська державна сільськогосподарська дослідна станція Національного наукового центру «Інститут землеробства Національної академії аграрних наук України»,
тел. +38 (067) 472-70-88,
e-mail: smilachiapv@ukr.net

Черкаська державна сільськогосподарська дослідна станція Національного наукового центру «Інститут землеробства Національної академії аграрних наук України»

УДОСКОНАЛЕНА СТРУКТУРА РІЗНОРОТАЦІЙНИХ КОРМОВИХ СІВОЗМІН ІЗ НАСИЧЕННЯМ ВИСОКО-ЕНЕРГЕТИЧНИМИ Й БІЛКОВИМИ КУЛЬТУРАМИ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ТА ЯКОСТІ КОРМІВ ЗА ВИРОБНИЦТВА СВИНИНИ І ЯЛОВИЧИНИ

Коротка характеристика

Сівозміна: соя – пшениця озима – соняшник – кукурудза – ячмінь ярий.

Система удобрення: соя – $N_{30}P_{40}K_{60}$, пшениця озима – $N_{30}P_{40}K_{50}$ + N_{30} навесні, соняшник – $N_{60}P_{60}K_{60}$ – кукурудза, ячмінь ярий – $N_{30}P_{20}K_{30}$.

Основний обробіток – поверхневий на глибину 8–10 см.

Очікуваний результат

Урожайність: соя – 2,7 т/га, пшениця озима – 6,8, соняшник – 3,2, кукурудза – 8,4, ячмінь ярий – 4,3, збір фуражного зерна 2,74, збір кормових одиниць – 7,62, перетравного протеїну – 0,68 т/га.

Економічний ефект

Прибуток 26 804 грн/га, рентабельність – 94,7%, витрати – 18 340 грн/га, пальне – 86 л/га. Вихід з 1 га зернових од. 8,0–9,0 т/га, кормових одиниць – 7,84 т/га і білка – 0,66 т/га. Витрати на обробіток ґрунту знизяться на 25 %, мінеральні добрива – на 20%.

Публікації, охоронні документи

Шаповал І. С., Векленко Ю. А., Ярмілко С. А., Яремич Л. В. Продуктивність і економічна ефективність сівозмін на чорноземах Лівобережного Лісостепу України. *Корми і кормовиробництво*. 2023. № 96. С. 122–134.

Напрямок, сфера, об'єкт застосування

Технології отримання високоякісної продукції для тваринництва, агроформування Черкаської області.

Авторський колектив

Демиденко О. В. – д. с.-г. н., Шаповал І. С. – к. с.-г. н., Ярмілко С. А.

Розробник

Черкаська державна сільськогосподарська дослідна станція Національного наукового центру «Інститут землеробства Національної академії аграрних наук України», тел. +38 (098) 403-16-54, e-mail: drabiv1@ukr.net

Панфільська дослідна станція Національного наукового центру
«Інститут землеробства Національної академії аграрних наук України»

СИСТЕМИ ОБРОБІТКУ ТА УДОБРЕННЯ ЧОРНОЗЕМУ ТИПОВОГО В КОРОТКОРОТАЦІЙНИХ СІВОЗМІНАХ ЛІВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ

Коротка характеристика

Базується на обґрунтуванні ефективності застосування систем обробітку та удобрення чорнозему типового в короткоротаційних сівозмінах в умовах Лівобережного Лісостепу.

Очікуваний результат

Розроблені системи обробітку та удобрення чорнозему типового в короткоротаційних сівозмінах Лівобережного Лісостепу забезпечать: підвищення урожайності на 12–18%; поліпшення екологічного стану агроландшафтів; економію ресурсів на 15%; підвищення економічної ефективності вирощування культури до 20%.

Економічний ефект

Загальні енерговитрати скоротилися на 15–17%, а умовно чистий прибуток з гектара сівозмінної площі збільшився на 1870–3240 грн.

Публікації, охоронні документи

Ткаченко М. А., Борис Н. Є., Задубинна Є. В., Тарасенко О. А. Продуктивність кукурудзи за різних способів основного обробітку ґрунту, удобрення в умовах зміни клімату. *Наука XXI ст.: виклики та перспективи*. Розділ 2. Науки про землю, сільськогосподарські науки. Т. 2. Природничі науки: колективна монографія;

в 2-х томах; за заг. ред.: В. В. Іванишина. Тернопіль: Осадца Ю. В., 2021. 287 с. (С. 109–134).

Задубинна Є. В., Тарасенко О. А., Тарасенко Т. В., Царинок Н. А. Ресурсозберігаючі технології вирощування ріпаку ярого в короткоротаційних сівозмінах. *Вісник аграрної науки*. 2021. № 9. С. 20–28.

Ткаченко М., Kondratiuk I., Tsyuk O., Tsiuk Y. Changes in physical and chemical properties and humus content of typical black soil in treatment and fertilizer systems. *AgroLife Scientific Journal*. 2023. V. 12 (1). P. 215–221. URL: https://agrolifejournal.usamv.ro/pdf/vol.XII_1/vol12_1.pdf

Напрямок, сфера, об'єкт застосування

Сільськогосподарські формування різних форм власності.

Авторський колектив

Задубинна Є. В., Тарасенко О. А., Кондратюк І. М. – к. с.-г. н., Царинок Н. А.

Розробник

Панфільська дослідна станція Національного наукового центру «Інститут землеробства Національної академії аграрних наук України», тел. +38 (045) 753-51-82, e-mail: 00496871@ukr.net

Панфільська дослідна станція
Національного наукового центру
«Інститут землеробства Національної
академії аграрних наук України»

ТЕХНОЛОГІЯ ВИКОРИСТАННЯ АГРОЕКОСИСТЕМ У БАСЕЙНАХ МАЛИХ РІЧОК ЛІВОБЕРЕЖНО- ГО ЛІСОСТЕПУ

Коротка характеристика

Розробка ґрунтується на впровадженні технологій лісівництва та агролісівництва у поєднанні із зерно-кормовою сівозміною на осушуваних органогенних ґрунтах в заплавах малих річок Лівобережного Лісостепу України на основі введення швидкоростучих видів та гібридів деревних рослин, що поліпшує економічні показники території, сприяє збільшенню біорізноманіття, поліпшує властивості ґрунту, зберігає водні ресурси.

Очікуваний результат

Розроблена в результаті виконання проекту технологія використання лісоаграрних екосистем в басейнах малих річок Лівобережного Лісостепу забезпечить: підвищення продуктивності фітоценозів на 15%, за окремими компонентами; поліпшення екологічного стану агроландшафтів; економію ресурсів на 20%; підвищення економічної ефективності вирощування культур під наметом лісових культур на 25%.

Економічний ефект

Розробка забезпечила продуктивність зерно-кормової сівозміни – 6,5–7,0 т/га за ротацію; рентабельність – 65–90%.

Публікації, охоронні документи

Вірьовка В. М., Гелевера С. В., Пустовойтов Я. В. Особливості плантаційного лісорозведення на осушуваних торфовищах Лісостепу України та його вплив на ґрунт. *Вісник аграрної науки.* 2021. № 99 (2). С. 138–140.

Вірьовка В. М., Перець С. В., Гелевера С. В. Лісові фітоценози на осушуваних органогенних ґрунтах та їхня роль у вуглецевому балансі. *Scientificcommunity: interdisciplinary research homburg, Germany* 26–28.05.2022. 516 с.

Вірьовка В. М., Опанасенко О. Г., Тарасенко О. А., Перець С. В. AGRICULTURAL SCIENCES SCIENCE, WORLDVIEW AND MODERN YOUTH (Водоспоживання енергетичних культур). *Science, worldview and modern youth.* 2023/8/8. С. 15–19.

Вірьовка В. М., Опанасенко О. Г., Довгоруку Ю. О. Перспективні енергетичні культури на осушуваних торфовищах Лісостепу та їх водоспоживання в умовах зміни клімату. *Вісник аграрної науки.* 2023. № 1 (838). С. 68–76.

Напрямок, сфера, об'єкт застосування

Впровадження у господарствах різних форм власності на осушуваних торфових ґрунтах Лісостепу.

Авторський колектив

Задубинна Є. В., Вірьовка В. М., Опанасенко О. Г., Тарасенко О. А. – к. с.-г. н., Гелевера С. В., Пустовойтов Я. В.

Розробник

Панфільська дослідна станція
Національного наукового центру
«Інститут землеробства Національної
академії аграрних наук України»,
тел. +38 (045) 753-51-82,
e-mail: 00496871@ukr.net

Панфільська дослідна станція
Національного наукового центру
«Інститут землеробства Національної
академії аграрних наук України»

СПОСОБИ ПЛАНТАЦІЙНОГО ВИРОЩУВАННЯ ЕНЕРГЕТИЧ- НИХ КУЛЬТУР ЯК СИРОВИНИ ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА ТВЕРДО- ГО БІОПАЛИВА

Коротка характеристика

Розробка ґрунтується на способах плантаційного вирощування енергетичних культур (зі схемою стояння рослин (0,7×1,4) м 10 тис./га і внесенням $K_{60}+(Cu, Mn, B, Zn, Mo)$) як сировини для виробництва твердого біопалива.

Очікуваний результат

Розробка екологічно збалансованої технології плантаційного вирощування міскантусу гігантського на осушуваних органогенних ґрунтах у басейнах малих річок Лівобережного Лісостепу, яка забезпечить: підвищення урожайності на 10%; поліпшення екологічного стану агроландшафтів; оптимізацію поживного режиму ґрунту; економію ресурсів на 15%; підвищення економічної ефективності вирощування культури на 12%; стабілізація продуктивності до 27 т/га сухої речовини.

Економічний ефект

Отримані економічні показники вирощування міскантусу на варіанті за схеми посадки (0,7×1,4 м) 10 тис./га і внесення $K_{60}+(Cu, Mn, B, Zn, Mo)$: рентабельність – 164,5%; собівартість вирощеної біомаси – 384,4 грн/т; умовно чистий прибуток – 12,3 тис. грн/га; коефіцієнт енергетичної ефективності K_{ee} – 9,2.

Публікації, охоронні документи

Вірьовка В. М., Опанасенко О. Г., Перець С. В. Технологія вирощування міскантусу гігантського на енергетичні цілі в умовах осушуваних торфовищ Лівобережного Лісостепу. *Агробіологія*: зб. наук. пр. 2022. № 1. С. 6–14.

Вірьовка В. М., Опанасенко О. Г., Довгоруку Ю. О. Перспективні енергетичні культури на осушуваних торфовищах Лісостепу та їх водоспоживання в умовах зміни клімату. *Вісник аграрної науки*. 2023. № 1 (838). С. 68–76.

Вірьовка В. М., Опанасенко О. Г., Тарасенко О. А., Перець С. В. AGRICULTURAL SCIENCES SCIENCE, WORLDVIEW AND MODERN YOUTH (Водоспоживання енергетичних культур). *Science, worldview and modern youth*. 2023/8/8. С. 15–19.

Напрямок, сфера, об'єкт застосування

Впровадження у господарствах різних форм власності на осушуваних торфових ґрунтах Лісостепу при закладанні біоенергетичних плантацій з міскантусу гігантського.

Авторський колектив

Опанасенко О. Г., Тарасенко О. А., Вірьовка В. М. – к. с.-г. н., Перець С. В.

Розробник

Панфільська дослідна станція Національного наукового центру «Інститут землеробства Національної академії аграрних наук України», тел. +38 (045) 753-51-82, e-mail: 00496871@ukr.net

Панфільська дослідна станція
Національного наукового центру
«Інститут землеробства Національної
академії аграрних наук України»

ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОЩУВАННЯ ЗЛАКОВО-БОБОВИХ СМУГОВИХ ПОСІВІВ В ОРГАНІЧНОМУ ЛУКІВНИЦТВІ

Коротка характеристика

Розробка ґрунтується на доборі кращих видів та сортів багаторічних бобових трав із внесенням добрив органічного походження.

Очікуваний результат

Удосконалена в результаті виконання проєкту технологія вирощування смугових бобово-злакових фітоценозів у системі органічного лувківництва на осушуваних органогенних ґрунтах Лісостепу України забезпечить: вихід сухої маси 8,5–9,5 т/га; підвищення якості кормів; збільшення виходу кормових одиниць у 1,4 раза; поліпшення агроєкологічного стану; отримання чистого прибутку – 8,5 тис. грн/га; рентабельність – 120%.

Економічний ефект

Найвищий рівень рентабельності отримано на варіанті смугових посівів люцерни жовтої сорт – Наречена Півночі зі злаковими багаторічними травами – 132%. Собівартість 1 т продукції – 1027 грн/т. Умовно чистий прибуток – 11374 грн.

Публікації, охоронні документи

Вірьовка В. М., Опанасенко О. Г., Перець С. В. Технологія вирощування міскантусу гігантського на енергетичні цілі в умовах осушуваних торфовищ Лівобережного Лісостепу. *Агробіологія*: зб. наук. пр. 2022. № 1. С. 6–14.

Вірьовка В. М., Опанасенко О. Г., Довгоруку Ю. О. Перспективні енергетичні культури на осушуваних торфовищах Лісостепу та їх водоспоживання в умо-

вах зміни клімату. *Вісник аграрної науки*. 2023. № 1 (838). С. 68–76. <https://doi.org/10.33245/2310-9270-2022-171-1-6-14>
Вірьовка В. М., Опанасенко О. Г., Тарасенко О. А., Перець С. В. Водоспоживання енергетичних культур США. XXXI International scientific and practical conference. (8–10 серпня 2023, м. Сан-Франциско). *Science, worldview and modern youth*. 2023. С. 5–19.

Напрямок, сфера, об'єкт застосування

Сільськогосподарські підприємства різних форм власності, які мають у своєму підпорядкуванні осушувани органогенні ґрунти.

Авторський колектив

Опанасенко О. Г., Тарасенко О. А., Вірьовка В. М. – к. с.-г. н., Перець С. В.

Розробник

Панфільська дослідна станція
Національного наукового центру
«Інститут землеробства Національної
академії аграрних наук України»,
тел. +38 (045) 753-51-82,
e-mail: 00496871@ukr.net

Панфільська дослідна станція
Національного наукового центру
«Інститут землеробства Національної
академії аграрних наук України»

ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОЩУВАННЯ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР В КОРОТКОРОТАЦІЙНИХ СІВОЗМІНАХ ЗА КЛІМАТИЧ- НИХ ЗМІН В УМОВАХ ЛІВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ

Коротка характеристика

Розробка ґрунтується на застосуванні елементів технології адаптованих до змін клімату (розміщення зернових культур у 4-пільних сівозмінах, застосуванні побічної продукції попередників, коригування глибини обробітку у сівозміні та удобрення, застосування екологічно безпечних засобів хімізації).

Очікуваний результат

Розроблена в результаті виконання проекту технологія забезпечує: підвищення урожайності на 12–15%; поліпшення екологічного стану агроландшафтів; економію ресурсів на 10–12%; підвищення економічної ефективності вирощування культури на 18–20%.

Економічний ефект

Приріст урожаю становив 0,35–0,38 т/га, додатковий економічний ефект – 1405–1760 грн/га, рівень рентабельності – 64–92%, К_е 2,92–3,17.

Публікації, охоронні документи

Ткаченко М. А., Борис Н. Є., Задубинна Є. В., Тарасенко О. А. Продуктивність кукурудзи за різних способів основного обробітку ґрунту, удобрення в умовах зміни клімату. *Наука XXI ст.: виклики та перспективи*. Розділ 2. Науки про землю, сільськогосподарські науки. Т. 2. Природничі науки: колективна монографія; у 2-х т.; за заг. ред. В. В. Іванишина. Тернопіль: Осадца Ю. В., 2021. 287 с. (С. 109–134).

Tkachenko M., Kondratiuk I., Tsyuk O., Tsiuk Y. Changes in physical and chemical properties and humus content of typical black soil in treatment and fertilizer systems. *AgroLife Scientific Journal*. 2023. V. 12 (1). P. 215–221. URL: https://agrolifejournal.usamv.ro/pdf/vol.XII_1/vol12_1.pdf
Tkachenko M., Kondratiuk I., Zadubynna Y. et al. Зміни фізико-хімічних властивостей чорнозему типового за інтенсивного землеробства в агроландшафтах Лісостепу. *Землеробство та рослинництво. Теорія та практика. Agriculture and Plant Sciences: Theory and Practice*. (3): 5–14. Retrieved from <http://journal-agriplant.com/index.php/journal/article/view/9>. <https://doi.org/10.54651/agri.2023.03.01m>

Напрямок, сфера, об'єкт застосування
Сільськогосподарські підприємства різних форм власності.

Авторський колектив

Задубинна Є. В., Тарасенко О. А., Кондратюк І. М. – к. с.-г. н., Царинюк Н. А.

Розробник

Панфільська дослідна станція
Національного наукового центру
«Інститут землеробства Національної
академії аграрних наук України»,
тел. +38 (045) 753-51-82,
e-mail: 00496871@ukr.net

Дослідна станція тютюнництва Національного наукового центру
«Інститут землеробства Національної академії аграрних наук України»

ГІБРИД БУРЯКІВ КОРМОВИХ ОНІКС 237

Коротка характеристика

Одноростковий гібрид на ЦЧС основі Онікс 237 створено на Дослідній станції тютюнництва ННЦ «ІЗ НААН» у лабораторії селекції буряків кормових.

Період вегетації рослин 150–165 днів.

Розетка листя напіврозлога. Листкова пластинка довга, зелена, слабогфрована, злегка округлої форми. Черешок зелений, білий в основі, довгий.

Коренеплід масою 8,8–9,5 кг, завдовжки 44–48 см, діаметром 19–25 см, овально-циліндричної форми, sz загостреною основою, малою головкою. Забарвлення шкірки зелене з переходом у біле, м'якоть соковита білого забарвлення. Заглиблення коренеплоду в ґрунт становить 1/4 його довжини.

Хімічний склад коренеплодів: сухої речовини – 14,3–14,8%, цукрів – 10,7–11,1, білків – 1,2–1,6%.

Урожайність коренеплодів становить 100–110 т/га.

Стійкість рослин до ураження коренеїдомом, церкоспорозом та ерізіфозом вище середньої.

Гібрид має продуктивний тип насінника, заввишки 120–140 см, щільне розміщення насіння на 10 см відрізка стебла, кількість квіток на рослині в межах 6,4–7,5 тис. шт., плоди округло-плоскі, масою 1000 шт. 14–16 г.

Очікуваний результат

Впровадження одноросткового гібрида буряків на ЦЧС основі Онікс 237 забезпечить підвищення рівня продуктивності буряків кормових на 11–17% порівняно з багаторостковими сортами. Одноростковість насіння сприятиме застосуванню інтенсивної технології вирощування буряків кормових без затрат ручної праці.

Економічний ефект

Використання цього гібрида у виробництві забезпечить підвищення економічної ефективності вирощування буряків кормових на 18–21%, зниження енергозатрат на 17–23%.

Публікації, охоронні документи

Trush S. H., Parfeniuk O. O., Balaniuk L. O. Creation and abreeding-genetic study of pollinatorlines–sterility maintainers and their sterile counterparts in fodderbeet breeding for heterosis. *Plant Breeding and Seed Production*. 2023. Iss. 123. P. 75–84. <https://doi.org/10.30835/2413-7510.2023.283651>

Напрямок, сфера, об'єкт застосування

Галузь тваринництва, кормовиробництво, коренеплоди буряків кормових.

Авторський колектив

Труш С. Г., Баланик Л. О., Парфенюк О. О., Татарчук В. М.

Розробник

Дослідна станція тютюнництва ННЦ «Інститут землеробства Національної академії аграрних наук України», тел. +38 (04744) 3-98-02, e-mail: ikknaan@ukr.net